

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 16. 10. 1975 Časová verzia predpisu účinná od: 30.11.1990 do: 30. 6.2006

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

111

VYHLÁŠKA

Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu

z 1. októbra 1975

**o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových
nehôd (havárií) a porúch technických zariadení**

Účinný boj proti pracovnej úrazovosti vyžaduje, aby organizácie zisťovali a sústavne sledovali zdroje, príčiny, početnosť a závažnosť pracovných úrazov. Tieto základné údaje o úrazovom deji umožnia vykonať potrebné rozborov stavu a vývoja pracovnej úrazovosti, určiť konkrétne opatrenia na odstránenie jej príčin a utvárať predpoklady na jej zníženie. K obdobnému cieľu smeruje i hlásenie prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení.

Preto Slovenský úrad bezpečnosti práce podľa § 5 ods.1 písm.d) zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce a Slovenský banský úrad podľa § 57 ods.1 písm.d) zákona č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon) a podľa § 10 písm.b) zákona Slovenskej národnej rady č. 42/1972 Zb. o organizácii a o rozšírení dozoru štátnej banskej správy po dohode so Slovenskou odborovou radou a ostatnými orgánmi ustanovujú:

I. oddiel

Evidencia a registrácia pracovných úrazov

§ 1

Rozsah platnosti

Evidencii a registrácii podľa ustanovení tejto vyhlášky podliehajú pracovné úrazy

- a) pracovníkov všetkých organizácií a zariadení (ďalej len „organizácie“), pokiaľ sú v pracovnom, učebnom alebo obdobnom pomere,
- b) členov jednotných roľníckych družstiev, členov výrobných družstiev a iných osôb pracujúcich v družstevných organizáciách,
- c) žiakov a študentov pri výrobnej praxi alebo práci v organizáciách vykonávanej podľa učebných plánov a osnov,
- d) poslancov a funkcionárov zastupiteľských zborov a ostatných členov ich orgánov a funkcionárov spoločenských a záujmových organizácií v priamej súvislosti s plnením ich funkcie,
- e) príslušníkov vojenských útvarov a iných ozbrojených zborov, pokiaľ pracujú v organizáciách,
- f) osôb vo výkone trestu odňatia slobody a osôb vo výkone väzby, pokiaľ sú zaradené do práce v organizáciách alebo v nápravných výchovných ústavoch, prípadne v ústavoch, v ktorých vykonáva väzba,
- g) občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou pri príprave na povolanie, zverencov a obyvateľov ústavov sociálnej starostlivosti starších ako 15 rokov pri pracovnej činnosti a osôb liečených prácou v zdravotníckych zariadeniach,

h) občanov, ktorí pracujú v organizáciách na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (ďalej len „pracovníci“).

§ 2

Pracovný úraz

(1) Za pracovný úraz sa pokladá akékoľvek poškodenie zdravia alebo smrť, spôsobené pracovníkovi nezávisle od vlastnej vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním.¹⁾

(2) Za pracovný úraz podľa odseku 1 sa na účely tejto vyhlášky pokladá aj úraz, ktorý utrpel pracovník na pracovisku alebo v priestoroch organizácie pri činnosti, ktorá nesúvisí s plnením pracovných úloh, alebo iná osoba, ktorá sa s vedomím organizácie zdržiava na jej pracoviskách alebo v priestoroch, ktoré inak nie sú verejne prístupné.

(3) Pracovným úrazom nie je úraz, ktorý sa pracovníkovi prihodil na ceste do zamestnania a späť.²⁾

§ 3

Registrácia a evidencia pracovných úrazov

(1) Registrácii podliehajú pracovné úrazy, ktorými bola spôsobená smrť alebo pracovná neschopnosť trvajúca najmenej jeden deň okrem dňa, keď došlo k pracovnému úrazu.

(2) Registráciou pracovného úrazu sa rozumejú úkony, ktoré sú organizácie povinné vykonať ak vznikne úraz uvedený v odseku 1, a to:

- a) zodpovedné a spoľahlivé zistenie príčin a všetkých ďalších okolností vzniku pracovného úrazu,
- b) spísanie záznamu o pracovnom úraze podľa výsledku zistenia vykonaného podľa písmena a),
- c) vykonanie potrebných opatrení proti opakovaniu podobných pracovných úrazov.

(3) Organizácie pri spisovaní záznamu o úraze postupujú podľa prílohy č. 1, 2 a 3 tejto vyhlášky.

(4) Pokiaľ organizácie používajú alebo chcú zaviesť iný doklad, než je uvedený v prílohe č. 1, ktorý možno použiť na prípravu (zber) údajov o pracovných úrazoch pre spracovanie prostriedkami výpočtovej techniky, musí takýto doklad obsahovať verbálne informácie aspoň v rozsahu uvedenom v prílohe č. 1. Použitie iného dokladu organizácia oznámi neodkladne Slovenskému úradu bezpečnosti práce, ak ide o organizácie s povinnosťou podľa § 7 ods. 1 písm. a), alebo Slovenskému banskému úradu, ak ide o organizácie s povinnosťou podľa § 7 ods. 1. písm. b).

(5) Organizácie sú povinné viesť evidenciu o pracovných úrazoch podliehajúcich registrácii.³⁾

(6) O pracovných úrazoch, ktorými nebola spôsobená pracovná neschopnosť alebo bola spôsobená pracovná neschopnosť kratšia ako jeden deň, sú organizácie povinné viesť evidenciu v knihe úrazov tak, aby sa mohla použiť ako podklad na vykonanie potrebných opatrení a na neskoršie spísanie záznamu o úraze, ak sa následky úrazu prejavia neskôr. Pracovníci sú povinní hlásiť tieto úrazy svojmu najbližšiemu nadriadenému. Ak neskôr v dôsledku takéhoto pracovného úrazu vznikne pracovná neschopnosť dlhšia ako jeden deň, sú organizácie povinné postupovať ako pri úrazoch podliehajúcich registrácii.

§ 4

Druhy pracovných úrazov

(1) Pracovné úrazy sa delia podľa závažnosti na smrteľné, ťažké, hromadné a ostatné úrazy.

(2) V zmysle ustanovenia odseku 1 sa pokladá

- a) za smrteľný každý pracovný úraz, ktorý spôsobil pracovníkovi smrť ihneď alebo kedykoľvek neskôr, ak nastala smrť podľa lekárskeho posudku následkom tohto pracovného úrazu;
- b) za ťažký každý pracovný úraz, ktorý mal za následok stratu orgánu (anatomickejšiu alebo funkčnú) alebo jeho podstatnej časti alebo také poškodenie zdravia, vrátane priemyselných otráv, ktoré lekár označil za ťažké, napr. strata oka, sluchu, komplikovaná zlomenina, vyvolanie potratu, roztrhanie pľúc, poranenie srdca, otras mozgu spojený s bezvedomím, roztrhnutie alebo rozmlaždenie obličky, roztrhnutie pečene, sleziny, popáleniny II. a III. stupňa väčšieho rozsahu;
- c) za hromadný každý pracovný úraz, keď pri tej istej udalosti boli zranené najmenej tri osoby, z ktorých aspoň jedna ťažko alebo smrteľne, alebo keď bolo zranených viac ako desať osôb;
- d) za ostatné všetky pracovné úrazy, ktoré nie sú uvedené pod písmenami a) až c).

§ 5

Hlásenie pracovných úrazov

(1) Postihnutý, ak je toho schopný, alebo iný pracovník, ktorý je svedkom pracovného úrazu alebo sa o ňom dozvie, je povinný ihneď upovedomiť majstra alebo iného pracovníka, ktorý je najbližším nadriadeným postihnutého.

(2) Len čo sa najbližšie nadriadený pracovník dozvie o pracovnom úraze podliehajúcim registrácii, je povinný ihneď ohlásiť úraz

- a) vedeniu organizácie,
- b) závodnému výboru ROH, prípadne poverenému orgánu základnej organizácie ROH alebo komisii bezpečnosti práce, ak ide o jednotné roľnícke družstvo, alebo komisii poverenej výkonom starostlivosti o členov, ak ide o výrobné družstvo.

(3) Organizácie sú povinné po prijatí správy o pracovnom úraze ihneď ohlásiť úraz telefonicky, telegraficky alebo iným vhodným spôsobom

- a) príslušnému útvaru Verejnej bezpečnosti, ak zistené skutočnosti nasvedčujú, že v súvislosti s pracovným úrazom bol spáchaný trestný čin,
- b) príslušnému orgánu hygienickej služby, ak ide o priemyselnú otravu,
- c) príslušnému obvodnému banskému úradu,⁴⁾ ak tak ustanovujú osobitné predpisy.

(4) Po prijatí správy o smrteľnom, ťažkom alebo hromadnom úraze sú organizácie povinné ihneď úraz ohlásiť spôsobom uvedeným v odseku 3 okrem orgánom tam uvedeným aj

- a) príslušnému inšpektorátu bezpečnosti práce,⁵⁾ ak ide o pracovisko podliehajúce jeho dozoru,
- b) príslušnému obvodnému banskému úradu, ak ide o pracovisko podliehajúce jeho dozoru a ak nebol úraz ohlásený už podľa odseku 3 písm. c),
- c) federálnym ministerstvám národnej obrany, vnútra, dopravy, spojov, Ministerstvu vnútra SSR a Ministerstvu spravodlivosti SSR, ak ide o pracovný úraz, ktorý sa stal v súvislosti s technickými zariadeniami alebo vo vybraných objektoch, ktoré podliehajú podľa osobitných predpisov dozoru ich orgánov,
- d) príslušnému odborovému zväzu, hromadný pracovný úraz aj Konfederácii odborových zväzov Slovenskej republiky alebo Konfederácii umenia a kultúry, alebo príslušnému okresnému výboru Slovenského výboru Zväzu družstevných roľníkov, ak ide o jednotné roľnícke družstvo, alebo Slovenskému zväzu výrobných družstiev, ak ide o výrobné družstvo, alebo Slovenskému zväzu bytových družstiev, ak ide o organizáciu bytového družstevníctva.
- e) príslušnému útvaru Verejnej bezpečnosti, ak nebol úraz hlásený už podľa odseku 3 písm. a),

(5) Ak zomrie pracovník kedykoľvek neskôr na následky pracovného úrazu, sú organizácie povinné ihneď po tom, ako sa o úmrtí dozvedeli, dodatočne ohlásiť písomne smrť spôsobenú pracovným úrazom orgánom uvedeným v odseku 2 písm. b) a v odseku 4; to isté platí aj v prípade, keď vyjde dodatočne najavo, že ide o ťažký alebo hromadný pracovný úraz.

§ 6

Zisťovanie a vyšetrovanie príčin pracovných úrazov podliehajúcich registrácii

(1) Organizácie sú povinné ihneď po ohlásení pracovného úrazu podliehajúceho registrácii zistiť zodpovedne a spoľahlivo príčinu, príčinné súvislosti a všetky ďalšie okolnosti vzniku pracovného úrazu a o výsledku zistenia spísať najneskôr do dvoch dní po ohlásení úrazu záznam o pracovnom úraze (ďalej len „záznam o úraze“). Postihnutý a ďalší pracovníci, ktorí boli svedkami pracovného úrazu, sú povinní pritom účinne spolupracovať.

(2) Na zisťovanie príčin a spísanie záznamu o úraze podľa odseku 1 prizve organizácia majstra alebo iného bezprostredne nadriadeného pracovníka a príslušného inšpektora bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci základnej organizácie Revolučného odborového hnutia, v jednotných roľníckych družstvách prizve povereného člena komisie bezpečnosti práce, vo výrobných družstvách určeného člena komisie poverenej výkonom starostlivosti o členov, a ak ide o pracovníkov uvedených v § 1 písm. e) až g), aj zástupcu príslušného útvaru alebo ústavného zariadenia.

(3) Organizácie sú povinné určiť a vykonať potrebné opatrenia proti opakovaniu podobných úrazov, určiť lehoty na splnenie týchto opatrení a spôsob ich kontroly. O plnení určených opatrení sú povinné informovať funkcionárov uvedených v odseku 2, a ak ide o smrteľné, ťažké alebo hromadné pracovné úrazy, aj príslušný inšpektorát bezpečnosti práce alebo obvodný banský úrad, ak pracovisko podlieha ich dozoru.

(4) Pracovníci inšpektorátu bezpečnosti práce vyšetrojú príčiny smrteľných a hromadných pracovných úrazov, prípadne sa zúčastňujú na vyšetrovaní týchto úrazov, ktoré konajú príslušníci Verejnej bezpečnosti.⁷⁾ Na vyšetrovaní sa zúčastňujú aj inšpektori bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vyšších odborových orgánov,⁸⁾ ak ide o jednotné roľnícke družstvo, družstevní inšpektori spoločenskej kontroly nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci v JRD,⁹⁾ a ak ide o výrobné družstvo, družstevní inšpektori spoločenskej kontroly nad bezpečnosťou práce.¹⁰⁾ Rozsah a spôsob tejto účasti určujú osobitné predpisy.¹¹⁾

(5) Príčiny smrteľných, ťažkých a hromadných pracovných úrazov, ktoré sa stali na pracoviskách podliehajúcich dozoru orgánov uvedených v § 5 ods. 4 písm. b) alebo v súvislosti s technickými zariadeniami alebo vo vybraných objektoch, ktoré podliehajú dozoru orgánov uvedených v § 5 ods. 4 písm. c) vyšetrojú tieto orgány podľa osobitných predpisov. Ustanovenia odsekov 1 až 3 zostávajú nedotknuté.

(6) V prípade smrteľného alebo hromadného pracovného úrazu sú organizácie povinné

- a) vykonať opatrenia, ktorými by sa zabránilo ďalšiemu možnému ohrozeniu života a zdravia pracovníkov,
- b) zabezpečiť miesto pracovného úrazu tak, aby zostalo zachované v pôvodnom stave až do príchodu vyšetrojúcich orgánov.

(7) Zmeny pôvodného stavu na miestach smrteľných alebo hromadných pracovných úrazov sú prípustné do príchodu vyšetrojúcich orgánov, len ak ide o záchranu postihnutých osôb, prípadne o ďalšie záchranné práce, alebo ak to vyžaduje bezpečnosť prevádzky. V týchto prípadoch sa vyhotoví náčrtok s vyznačením pôvodnej situácie a vykonaných zmien, prípadne sa miesto (pôvodná situácia) odfotografuje. Za vyhotovenie náčrtku a fotografických snímok zodpovedá

pracovník, ktorý dal príkaz alebo súhlas na vykonanie zmien.

(8) Organizácie sú povinné umožniť pracovníkom uvedeným v odsekoch 2 až 5 plnenie ich úloh a poskytovať im pritom všestrannú pomoc.

§ 7

Predkladanie záznamov o pracovných úrazoch

(1) Organizácie sú povinné zasielať hromadne odpisy záznamov o úrazoch za uplynulý kalendárny mesiac do piateho dňa nasledujúceho mesiaca

- a) príslušnému inšpektorátu bezpečnosti práce, ak ide o pracovisko podliehajúceho jeho dozoru,
- b) príslušnému obvodnému banskému úradu, ak ide o pracovisko podliehajúce jeho dozoru,
- c) Slovenskému banskému úradu, ak ide o pracovné úrazy spôsobené použitím výbušnín, a to i na pracoviskách podliehajúcich dozoru inšpektorátu bezpečnosti práce; tým nie je dotknutá povinnosť podľa písmena a) a b),
- d) federálnym ministerstvám národnej obrany, vnútra, dopravy, spojov, Ministerstvu vnútra SSR a Ministerstvu spravodlivosti SSR, ak ide o pracovné úrazy, ku ktorým došlo v súvislosti s technickými zariadeniami alebo vo vybraných objektoch, ktoré podliehajú podľa osobitných predpisov dozoru ich orgánov,
- e) príslušnému okresnému ústavu národného zdravia.¹²⁾

(2) Organizácie sú povinné odovzdať jedno vyhotovenie záznamu o úraze postihnutému, a ak ide o smrteľný pracovný úraz, pozostalým.

(3) Ak ide o smrteľný, ťažký alebo hromadný pracovný úraz, sú organizácie povinné zaslať odpis záznamu o úraze najneskôr do dvoch dní od jeho ohlásenia a zápis o výsledku zistenia príčin úrazu najneskôr do 30 dní odo dňa vzniku pracovného úrazu okrem orgánom uvedeným v odseku 1 aj

- a) príslušnému odborovému zväzu, a ak ide o hromadný pracovný úraz aj Konfederácii odborových zväzov Slovenskej republiky alebo Konfederácii umenia a kultúry, alebo príslušnému okresnému výboru Slovenského výboru Zväzu družstevných roľníkov ak ide o jednotné roľnícke družstvo, alebo Slovenskému zväzu výrobných družstiev, ak ide o výrobné družstvo, alebo Slovenskému zväzu bytových družstiev, ak ide o organizáciu bytového družstevníctva,
- b) príslušnému okresnému oddeleniu Slovenského štatistického úradu,
- c) príslušnému okresnému prokurátorovi,

§ 8

Registrácia pracovného úrazu pracovníka inej organizácie

(1) Ak utrpí pracovný úraz podliehajúci registrácii pracovník v inej organizácii, než v ktorej je v pracovnom alebo obdobnom pomere, ohlásí úraz, zistí jeho príčinu a spíše o ňom záznam organizácia, v ktorej došlo k pracovnému úrazu, a zašle ho v potrebnom počte vyhotovení do dvoch dní odo dňa, keď sa o úraze dozvedela, organizácii, v ktorej je pracovník v pracovnom alebo obdobnom pomere. Rovnako sa postupuje u pracovníkov uvedených v § 1 písm. b) až g). Organizácia, v ktorej došlo k pracovnému úrazu, vykoná opatrenia podľa § 6 ods. 3, ak vznik úrazu sama spôsobila. Ďalšie opatrenia podľa tejto vyhlášky vykoná organizácia, v ktorej je pracovník v pracovnom alebo obdobnom pomere. Rovnako sa postupuje pri pracovných úrazoch iných osôb uvedených v § 2 ods. 2.

(2) Ak dôjde k smrteľnému, ťažkému alebo hromadnému pracovnému úrazu, plní povinnosti